

10. ročník Záleskej divadelnej púte bol výnimočný a s veľkými (z)menami

Prihovor starostu

Milí susedia, dovoľte mi sa vám už tradične prihovoriť v úvode novín. Aj počas náročného obdobia, ktoré sa s nami vlečie od začiatku roka, sa toho udialo mnoho pozitívneho. Som rád, že sa nám v malých krokoch darí napredovať a naplňajú sa sľuby, ktoré som vám dal ešte ako kandidát. I keď ide často na prvý pohľad o neviditeľné veci, z našej dedinky robia lepšie miesto pre život. Rád by som sa im venoval, aby ste o nich boli informovaní.

Začnem asi jednou z najpozitívnejších správ. Dlhoročný súdny spor s realizátorom kanalizácie (Terchovská, Starobystrická a časť Polnej ulice), ktorý som zdedil a ešte pred rokom sa zdal byť prakticky stratený, sa pre nás posunul dobrým smerom. Uspeli sme totiž s dovoľaním na Najvyššom súde SR. Koncom októbra 2020 sa dokonca môžeme pokúsiť súdny spor vyhrať. Teší ma, že úsilie, ktoré som do toho vložil a odobralo mi v roku 2019 veľa času a energie, prináša svoje plody. Našu dôveru získala renomovaná právna kancelária, a ak by sme uspeli, dostaneme sa z exekúcie a odpadne nám obrovská ťarcha. Na druhej strane, ak by sa obec v predošlom volebnom období účinnejšie bránila, nemuseli by sme prísť o bezmála 130 000 eur. Keď vidím, ako proces napreduje, je otázkou, prečo sa tak nedialo už pred rokmi a nezabránilo sa tomu, aby to došlo až takto ďaleko. To je ale už otázka na iných.

Ďalšou pozitívnou správou je, že dotácie na rozšírenie priestorov škôlky majú byť presunuté na rok 2021. Po viacerých peripetiách, s ktorými sme strácali nádej, že na škôlku získame peniaze, máme šancu, že sa nám to môže podariť.

Pri projekte budovania cyklotrasy do Ivanka pri Dunaji vznikli problémy, ktoré oddialili jej realizáciu. Kameňom úrazu v prípade oboch projektov (teda aj dostavby MŠ) bolo a ešte aj je vysporiadanie sa s pozemkami v správe Slovenského pozemkového fondu. Projekt cyk-

lotrasy je aktuálne na odvolaní na ministerstve pôdohospodárstva. S čistým svedomím môžem povedať, že Zálesie doložilo pre projekt cyklotrasy všetky potrebné dokumenty. Po niekoľkých stretnutiach s projektovým manažérom a zástupcom starostu IpD som si istý, že dokončenie projektu cyklotrasy je našim spoločným záujmom. Proces však spomaľuje neprehľadná situácia na ministerstve z dôvodu personálnych zmien a pandémie. Pravidelne vyvíjam komunikačné aktivity a úsilie, na základe ktorého je zrejme, že projekt bude pokračovať.

V čase, kedy má spoločnosť čoraz väčšie nároky na pedagógov, som veľmi rád, že z férového a transparentného výberového konania vzišla nová riaditeľka škôlky. Nielenže má požadované vzdelanie, ktoré je zo zákona potrebné na to, aby mohla viesť takúto inštitúciu, ale i prax. Verím, že pod jej vedením, bude škôlka rásť a fungovať v medziach zákona s dôrazom na bezpečnosť detí, ktorá v minulosti „pokrivkávala“. Novej riaditeľke som vďačný za profesionálny prístup a výrazne aktívnejšiu komunikáciu s OÚ i so mnou. Mám nádej, že bude viesť škôlku k lepšiemu.

Ako ste si iste všimli počas jarných mesiacov zažilo naše Korzo Zálesie enormný záujem turistov a médií. Čarovnosť objektov i okolitej prírody a pandémie k nám pritiahli davy zvedavcov, ktorí prichádzali autami a parkovali pred bránami susedov. Pristúpili sme pre to k propagácii ekologických foriem dopravy a k osadeniu dopravných značiek. Chcem docieľiť, aby verejnosť navštevovala Korzo predovšetkým na bicykli, MHD alebo loďkou. Články o tom, že Zálesie je krajšie z bicykla či loďky vyšli vo viacerých celoštátnych i regionálnych médiách.

Priestor pri Malom Dunaji však netvorí len mólo a maják, ale i amfiteáter, ktorý je využívaný na komunitné stretnutia a kultúrne podujatia. Preto ma potešila aj iniciatíva Zálesanky Veroniky Červenkovéj. S

veľkou pomocou kamarátov zorientovaných v IT, v spolupráci so Skautským inštitútom a s Občianskym združením Naše Zálesičko zorganizovala podujatie Pražská jar, ktoré odštartovalo kultúrne babie leto na Korze. Avšak bez súčinnosti aktívnych ľudí by sa tento príjemný večer neudial. No, kto by to ešte pred pár rokmi povedal, že na bývalej skládke privítame renomovanú historičku a uznávaného režiséra?

Dávno predtým, ako som prebral starostovský mandát, som sa aktívne zapájal do riešenia problémov v obci. Dodnes si pamätám, ako som s priateľmi hľadel na burinou zarastené miesto, kde dnes stojí Park Zálesičko. Mal tam vyrásť stožiar. Vždy sa na veci snažím nazeráť v širšom kontexte a súvislostiach. Za tie roky sa centrum našej dediny rozrástlo vďaka šikovným ľuďom o kostol, trh i kaviareň. Obďaleč stoja potraviny a kultúrny dom (KD). Mohli by sme hovoriť o akejsi tepne Zálesia, kde prúdi život a stretávajú sa ľudia. Miestom, ktoré je nemenej v obci dôležité je i solídny obecný úrad. V tejto súvislosti sa v posledných mesiacoch hovorí o jeho presťahovaní. Alternatív padlo viacero – výstavba nového OÚ, prestavba rodinného domu na OÚ, kontajnerová výstavba OÚ za KD alebo prestavba pohostinstva pod KD. S ohľadom na finančné možnosti obce sa ako jediná najrozumnejšia alternatíva javí tá posledná. Líniu ihriska, oddychovej zóny a služieb by tak mohla doplniť i služba verejná. Obecný úrad by tak bol občanom bližšie. Nielen nákup, ale i služby obecného úradu by stáli pod jednou strechou. Ako sa Vám pozdáva tento nápad? Verím, že v širšom centre Zálesia pribudne do konca roka i lekáreň, po ktorej naši občania roky túžili.

Keď som vyššie písal o pozitívnej reklame, nesmiem zabudnúť ani na ďalší úspešný ročník Záleskej divadelnej púte. Už desať rokov robí obci dobré meno a prináša sem zvučné meno a kvalitný program – tento rok navyše bez finančnej podpory obce. Vidieť, ako do areálu vchádza

legendárny Milan Lasica či minister zahraničných vecí Ivan Korčok, vo mne vzbudilo hrdosť, úctu a vďaka všetkým, ktorí jubilejný ročník pripravovali. Účasť hostí, ale i návštevníkov svedčí o tom, že ZDP nie je len tak hocijakým podujatím.

Tak ako kultúra i šport prechádza v roku 2020 náročným obdobím. Som preto rád, že napriek zložitej situácii fungoval náš futbalový klub ŠK Atletiko Zálesie. Ďakujem za pozvanie na futbalový zápas Zálesie vs. Šamorín. Za výsledkom našich detí, ktoré hrali ako o život, bolo nesporne vidieť úsilie ich trénerov a mentorov. Chcel by som aktivistov pôsobiacich

v oboch odvetviach – kultúrnom i športovom – povzbudiť v ich práci. Robíte záslužnú vec pre kvalitnejší život nás všetkých.

Milí susedia, vážení spoluobčania, v závere úvodníku Vám ďakujem za všetky Vaše podnety a e-maily, ktorými ma upozorňujete na stav v obci. Nepoznáme odpovede na všetky otázky, nevieme vyhovieť každému jednému podnetu a sťažnosti. Vďaka zamestnankyniam OÚ sa nám podarilo zlepšiť administratívne procesy, odstrániť problémy, ktoré sa dlho neriešili, a preto verím, že vidíte pozitívny vývoj v komunikácii s obcou.

Často je práca pre obec mravčou prácou, ktorú som už spomínal. Hoci ju niekedy nie je vidno, výsledky sa ukážu až po čase. A viem aj to, že nie vždy som poslom dobrých správ, ale vždy sa snažím o férový prístup k problémom a k mojim susedom. Deklarujú to i veci, o ktorých vám píšem. Ako starosta môžem vždy konať len v rámci mojich kompetencií a vyjadriť sa len k veciam, ktoré vyplývajú z mojej zodpovednosti a povinností, a samozrejme, konať len v mantineloch obecného rozpočtu. Držte nám palce, aj táto úloha stojí pred nami.

Marián Perger, starosta obce

Začalo sa veľké sčítanie, rozdelené je do dvoch etáp

„Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021“ je prvé integrované a plne elektronické sčítanie na Slovensku. Jeho zámerom je v maximálnej možnej miere využiť údaje z registrov a administratívnych zdrojov (ako napr. register obyvateľov, register poisťencov, ministerstvo školstva či kataster) a ich doplnenie údajmi získanými od obyvateľov. Samotné sčítanie bude prebiehať v dvoch etapách.

Prvá etapa, ktorá trvá od 1. júna 2020 do 12. februára 2021, sa týka sčítania domov a bytov. Je realizovaná obcou bez účasti obyvateľov. Vyškolené pracovníčky obecného úradu kontrolujú a dopĺňajú predvyplnené sčítacie formuláre. Údaje, ktoré sa zisťujú, sú napríklad forma vlastníctva, poloha bytu v dome, podlahová plocha, počet obytných miestností, typ kúrenia, spôsob vykurovania a podobne. V prípade, ak obec niektoré údaje o nehnuteľnosti nevie dohľadať, môže pre účel sčítania požiadať obyvateľa o spoluprácu. Obyvateľ však nie je povinný tento údaj poskytnúť.

V druhej etape sa budú v priebehu šiestich týždňov od 15. februára 2021 do 31. marca 2021 sčítavať obyvateľia. Zisťovať sa budú napríklad aj informácie o mate-

rinskom jazyku, národnostnom zložení, vierovyznaní, spôsobe dopravy do práce, o vzdelanostnej úrovni a ďalšie. Obyvateľ sa započíta do procesu sčítania sám alebo s pomocou blízkej osoby na akomkoľvek mieste cez internet s využitím počítača, tabletu alebo mobilu. Tí, ktorí sa nemôžu alebo nevedia sami sčítať, požiadajú obec o asistenta alebo môžu prísť na obecný úrad. Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú všetci obyvatelia SR.

Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má na Slovensku trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Obyvateľom sa zároveň rozumie aj občan Európskej únie, ktorý má na území Slovenska obvyklý pobyt. Za neplnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca.

Rozhodujúcim okamihom sčítania, ku ktorému sa vzťahujú zisťované údaje, je polnoc z 31. decembra 2020 na piatek 1. januára 2021. Získané údaje majú priniesť informácie nielen o počte obyvateľstva, ale aj o stave spoločnosti a životných podmienkach ľudí.

Silvia Selecká, OÚ Zálesie

Občanov znepokojili postreky poľí, firma sa zaviazala o nich informovať

Zálesie, 23. júna – Firma AGRO Malinovo, ktorá obhospodaruje väčšinu poľnohospodárskych plôch v katastri Zálesia, sa zaviazala poskytovať informácie o postrekovaní. V júni o tom informovala Obec Zálesie na sociálnej sieti Facebook. Termín a značku látky má spoločnosť oznámiť vždy dva až tri dni pred jej aplikáciou.

Pre viaceré obavy občanov o zdravie ľudí a zvierat sa obec rozhodla pozvať spoločnosť AGRO Malinovo na stretnutie, z ktorého vzišla dohoda o pravidelnom a včasnem informovaní. Obecný úrad sa následne zaviazal zverejňovať tieto informácie na sociálnej sieti a tiež cez e-mailový newsletter. Firma podľa informácií úradu ubezpečila, že má kvalitné postrekovacie stroje so vzdušnými usmerňovačmi, ktoré bránia rozptylu postreku mimo poľí. „Ak by mali občania aj napriek tomu negatívnu skúsenosť, presnú lokalitu a čas postreku je potrebné nahlásiť. Spoločnosť totiž neobhospodaruje všetky plochy v okolí obce. Je dôležité, aby sme mali informácie o prípadných nesprávnych postupoch, spôsobených inými subjektami a mohli ich následne riešiť,“ vyzýva OÚ.

Henrieta Mihalková

OKOM POSLANCA Je tangenta správne riešenie?

Horúcou témou posledných týždňov je nielen v Zálesí, ale aj v okolitých obciach prepojenie ciest I/61 a D4 známe aj ako takzvaná „tangenta“. Iniciatívni občania pripravili v auguste petíciu za zachovanie lesa pri Bielom potoku, pod ktorú sa podpísalo vyše 1900 ľudí. Nesúhlas vyjadrili v spoločnom stanovisku aj starostovia Ivanky pri Dunaji a Zálesia, ku ktorému sa pridali aj starostovia Malinova, Mosta pri Bratislave a Bernolákova. Aký názor majú na tangentu naši poslanci? V čom by podľa nich mohla byť tangenta pre obyvateľov prínosom, a v čom vidia jej najväčšie negatívum? Pozrite si, ako odpovedali v našej ankete.

Martina Dobrovodská

Vítam iniciatívu BSK riešiť regionálnu dopravu. Myslím však, že tento projekt je viac nadregionálny. V dnešnej dobe je veľmi dôležité hľadať citlivé riešenia aj voči životnému prostrediu a aj voči občanom žijúcim v ňom. Zastupujem Zálesie a nechcem, aby nám tento projekt znepríjemnil život v našej obci. Jediné pozitívum, ktoré o tangente pre Zálesie na BSK prezentovali, bolo napojenie priamo na D4. Občania by však za to zaplatili veľmi drahú cenu. Prišli by o les, ktorý je nie len spojnicou Ivanky a Zálesia, rekreačným miestom, ale aj ochranou obce z hľadiska všetkých negatívnych vplyvov na ovzdušie, prúdenie vzduchu, prašnosť či hluk. O tom hovorí aj technická štúdia, ktorá bola vypracovaná k tejto téme. V neposlednom rade, by sme mali na hranici katastra cestu, ktorá by slúžila tranzitu vozidiel z D1 na D4 a opačne a nie pre nás a okolité obce. Nie som odborník na dopravu, takže riešenie by som nechala na nich. Uprednostnila by som však také, ktoré bude slúžiť len obciam v okolí so zachovaním lesa a nie tranzitu.

Andrej Klimo

Projekt D4/R7 je nepochybne výrazná investícia do dopravnej infraštruktúry regiónu, ktorá by mala odľahčiť obce a mestá, najmä od ťažkej tranzitnej dopravy. Navrhované varianty prepojenia ciest I/61 a D4 však pokladám za úplne nevhodné, bez posúdenia dopadov na životné prostredie a samotný život v dotknutých obciach. Taktiež si nemyslím, že navrhované prepojenie bude mať pozitívny význam pre obyvateľov Zálesia, skôr naopak. Nemyslím, že realizácia prepojenia ciest I/61 a D4 bude prínosom pre obyvateľov Zálesia. Naopak, stotožňujem sa s názorom občanov Zálesia a Ivanky

pri Dunaji, ktorí sú aj iniciátormi petície „Za zachovanie lesa v rekreačnej zóne jazera Štrkovka, Ivanka pri Dunaji a zrušenie trasovania komunikácie tangenty v blízkosti obytných zón“. Navrhované varianty trasované cez regionálny biokoridor, s významným ekologickým ale aj spoločensko-rekreačným významom, považujem za nevhodný. Na zodpovedné návrhy iného riešenia mám príliš málo informácií a taktiež sa nepokladám za dopravného inžiniera. Projekt D4/R7 počas realizácie zažil viacero nekontrolovaných optimalizácií, ktoré nepovažujem za šťastné (napr. zrušenie kolektorov popri D1). Prepojenie D1 a D4 Bratislava – východ považujem za dostatočné a tým pádom realizácia tangenty I/61 a D4 je z môjho pohľadu nepotrebná. Ako pomoc pre náš región určite vidím „skapacitnenie“ starej Seneckej cesty a jej napojenie na vyššiu dopravnú sieť, t. j. napojenie na D4 smerom z Bratislavy a zrealizovať prepojenie diaľnic D1 a D4 „Bratislava – východ“.

Peter Milko

Jedným zo základných parametrov vyspelosti štátu je aj úroveň jeho cestnej infraštruktúry. V oblasti výstavby rýchlostných ciest a diaľnic Slovensko zatiaľ značne zaostáva za štandardom Európskej únie. Tento fakt však neznamená, že je vhodné, aby sme teraz stavali diaľnice, navádzajúce a tangenty všade, kde sa to na mapu zmestí. Na tej mape žijú ľudia, žijú zvieratá a vytvárajú sa tam prírodné rekreačné zóny (les, polia, vodné toky), ktoré celkovo určujú lokalitu, v ktorej žijeme. Či už sú to obyvatelia Zálesia, alebo Ivanky pri Dunaji, všetci si stavali svoje nehnuteľnosti v tejto lokalite aj z dôvodu, že chceli žiť bližšie k prírode k oddychovým a tichým lokalitám ako alternatíva hlučného mestského prostredia. Teraz máme o takúto lokalitu prísť? Bez nášho súhlasu? Je navr-

hované technické riešenie jediné možné? Môj názor je, že zafaženie lokality budúcou diaľnicou D4 je asi maximum, žiaľ žiť v obklúčení diaľnic a ciest nikto nechceme. Mám za to, že by sa naša obec mala aktívne tomuto návrhu brániť. Po vyčerpaní možností na zabránenie takejto riešenia by bolo vhodné prostredníctvom pána starostu obrátiť sa na ministra životného prostredia, pána Budaja a požiadať o pomoc. Pán minister by mal byť ten, kto by mal byť nositeľom práva na zachovanie zdravého životného prostredia. Ja verím, že ho k tomuto starosta obce verejne vyzve. Obávam sa, že bez podpory silného partnera tento boj nevyhráme.

Marian Sollár

Neviem, aký má presne tangenta účel, ale podľa štúdie ju pre obyvateľov Zálesia nepovažujem za potrebnú. Jediným pozitívom by bolo, ak by bolo možné cez ňu sa napojiť na diaľničnú sieť smerom do Bratislavy bez potreby prechodu cez Ivanku pri Dunaji alebo Most pri Bratislave. Hlavné negatívum vidím v zdevastovaní životného prostredia, zničení lesov a v dramatickom zvýšení hluku a exhalátov z áut. Nehovoriac o devastovaní prírody pri samotnej výstavbe takýchto ciest, ako sme toho svedkami pri aktuálnej výstavbe pri D4/R7. Aké riešenie vidím namiesto nej? Vystavať Seneckú cestu ako štvorprúdovú cestu s mimoúrovňovými križovatkami. Dobudovanie cyklotrás a prechodov cez D4/R7 cez tunely pod diaľnicu a zlepšenie vlkovej dopravy pridaním vlakov a zmenou trás vlakov. Tak, aby trasy išli od Senca, pretože dlhé trate, ako je tomu dnes, zvyšujú pravdepodobnosť meškání, ktoré sú na dennom poriadku. Tým pádom je vlková doprava nespoľahlivá, takže nakoniec každý volí radšej auto, pretože je to rýchlejšie.

Patrik Vaško

Bez plánového rozvoja územia chce niekto zasadiť cestu do oblasti, kde žijú ľudia, zvieratá a nachádza sa tu asi jediná „rekreačná zóna“ okolitých obcí. Zároveň nám to prinesie niekoľko negatív, ako napríklad pravdepodobné odstránenie

lesíka, smog, hluk a možno aj iné. Pozitívum by mohlo byť rýchlejšie napojenie na D4/D1 a tým výrazné skvalitnenie dopravy, ale za akú cenu? Naším cieľom (poslancov) je dostatočne sa oboznámiť s problematikou a presadzovať riešenie, ktoré udrží kvalitu života našich občanov, minimálne na aktuálnej úrovni ak už nie vyššej o čo sa vždy

budeme snažiť. Verím, že sa nám spolu s pánom starostom a obecným úradom podarí vybojovať riešenie, ktoré bude akceptovateľné pre našu obec.

Stanovisko zvyšných dvoch poslancov, Viliama Páleníka a Michala Šlachtu, sa nám do uzávierky nepodarilo získať.

Čo nám prinesie schválenie novej cestnej komunikácie „tangenta“

Aktuálne sa na pôde Bratislavského samosprávneho kraja prerokúva plánované prepojenie ciest I/61 a D4, čiže Starej seneckej cesty s novým diaľničným obchvatom. Dotknuté obce, medzi ktorými je aj Zálesie, dostali k dispozícii dva varianty. Bohužiaľ, oba s obrovským zásahom do kvality života v našej i v okolitých obciach.

Tangenta je v územnom pláne obcí Bernolákovo, Ivanka pri Dunaji, Most pri Bratislave a Zálesie už niekoľko rokov. Jej primárnym cieľom malo byť odbremenenie dopravy v Ivanke a vyvedenie áut z obcí Ivanka, Bernolákovo a Zálesie priamo na Starú seneckú cestu alebo na novú diaľnicu D4. Situácia s výstavbou v obciach sa však mení, pribúdajú tu už vystavané, ale aj plánované logistické parky a s nimi narastá

kamiónová doprava. Cesty tretej triedy (akou pôvodne mala byť aj táto komunikácia) pre takýto typ dopravy nie sú postačujúce. Otázkou ostáva, pre koho ide kraj túto komunikáciu skutočne budovať, kto bude jej hlavným užívateľom, koľko privádzáčov do Bratislavy je ešte pre hlavné mesto únosných, a kde budú pri sprisňujúcej sa parkovacej politike Bratislavy tieto autá parkovať? Aké alternatívy

k osobnej automobilovej doprave by sme vedeli od BSK dostať tak, aby sme naozaj hovorili o udržateľnej mobilite v kraji?

Všetky tieto otázky nasmerovali niekoľkých obyvateľov Zálesia k tomu, aby sa od polovice augusta intenzívne venovali spracovaniu pripomienok k tejto ceste. Obrovským hnacím motorom bol okrem hore uvedených otázok aj fakt, že

oba navrhované varianty trasovania tejto cesty nenávratne zničia prírodnú a oddychovú zónu v lese medzi Ivankou a Zálesím (pri jazere „Šutrovka“), keďže jeden variant – pre Ivanku úplne neprijateľný – vedie popri súčasnom pohostin-

prava medzi týmito obcami bude možnosťou priameho napojenia na diaľnicu odbremenená len minimálne. Naopak, na hranici Zálesia vznikne dopravný uzol v podobe mimoúrovňovej križovatky približne v lokalite jazdeckého areálu

obce tesne približovať aj lokalite futbalového ihriska, kde prebieha intenzívna práca s deťmi a mládežou, a ktorá je jednou z navrhovaných lokalít na výstavbu základnej školy v našej obci. Namiesto blízkeho lesa by tak naše deti mali pod

stve Wigvam a druhý po takmer celej dĺžke spomínaného lesa až k Šúrskeho kanálu. Dňa 21. augusta 2020 sme zverejnili podporné stanovisko nášmu starostovi, aby mal pri rokovaní mandát obyvateľov. Toto stanovisko podpísalo 415 obyvateľov obce Zálesie a na obecný úrad sme ho odovzdali 2. septembra 2020. Spoločne s obcami Ivanka pri Dunaji a Bernolákovo sme 6. septembra 2020 zahájili petíciu adresovanú BSK a tiež ministerstvu dopravy. Ku dňu uzávierky novín podpísalo jej online verziu cez 1900 ľudí.

Petícia sa dala podpísať aj osobne v rôznych prevádzkach v Zálesí a Ivanke a ku dňu 18.10. bola ukončená. Aktuálne prebieha jej spracovanie.

Zo spomínaného stanoviska vyberám niektoré body, ktoré považujeme za kľúčové argumenty pre zväzovanie trasovania tejto komunikácie a pre zachovanie najcennejšieho zvyšku lužného lesa v širokom okolí:

- Prepojenosť Zálesia a Ivanky v rámci občianskej vybavenosti je tak veľká (škola, škôlky, základná umelecká škola, mimoškolské aktivity detí, pošta, zdravotné stredisko, vlaková stanica a i.), že do-

(aktuálne v rekonštrukcii), ktorý zhorší dopravnú zataženosť hlavného ťahu na ulici Malinovská najmä autami zo smeru od Malinova.

- Ako relevantný sa ukazuje prvý úsek tangenty, t.j. prepojenie Bernolákovskej ulice a starej Seneckej cesty. Tento úsek by naozaj slúžil k odbremeneniu kolabujúcej dopravy v Ivanke a zlepšil výjazdy z obce Bernolákovo, a preto ho v petícii uvádzame ako žiadúci.

- Výstavba takejto cesty by pôsobila v lokalite lesa a vyhláseného biokoridoru Biely potok devastácie a nenávratne by zničila celý ekosystém. Okrem toho, čo je nám viditeľné (stromy, rastliny, zvieratá), existuje aj podzemný ekosystém, t.j. prepojenie jazera Šutrovka s touto lokalitou. Narušenie lesného podlažia by s najväčšou pravdepodobnosťou porušilo rovnováhu v jazere, zničilo dobrú kvalitu vody a tým by sme okrem iného prišli aj o jediné oddychovú a športovú zónu tohto typu v našom okolí.

- **Výrub lesa** so sebou prináša mnoho ďalších negatív a **okamžitú zmenu mikroklimy – zvýšenie teploty** a prašnosti, strata územia, na ktorom dochádza k prirodzenému vsakovaniu zrážkovej vody, zmena prúdenia vzduchu a s tým súvisiaca zvýšená veternosť.

- Trasovanie je nešťastné aj z dôvodu už spomínaného jazdeckého areálu, v ktorom má po rekonštrukcii prebiehať praktická výučba niektorých odborov SOŠ v Ivanke (veterinárstvo, jazdecko). Okrem iného sa cesta bude v katastri našej

oknami ďalšiu betónovú plochu a dýchali exhaláty z cesty, na ktorej je podľa výpočtov o 30 rokov plánovaný pohyb cca 7000 áut denne.

- V neposlednom rade je treba spomenúť aj **negatívny dopad na obyvateľov**, a to nielen tých, ktorých pozemky sú v tesnom susedstve s touto plánovanou cestou, ale **nás všetkých**. Keďže cesta je plánovaná na pilieroch, hlučnosť a svetelný smog bude ešte znásobený a zasiahne takmer celú obec (keď je dnes na Dolnomajerskej ulici počut koncert na Zlatých pieskoch, skúste si predstaviť, ako budete počuť kamión jazdiaci pri poli v štvormetrovej výške). **Znečistenie vzduchu, možné úniky nebezpečných látok v prípade havárií, úniky chemikálií používaných na zimnú údržbu cesty priamo do pôdy, ohrozenie podzemných vôd** – to všetko je treba brať s takouto stavbou reálne do úvahy.

Sme radi, že podľa doterajších informácií sa na našu stranu postavili aj viacerí predstavitelia okolitých obcí, vrátane nášho pána starostu a poslancov. Veríme, že spoločnými silami zachráňame jeden z posledných kúskov prírody, ktoré nám tu ostávajú, a že v riešení dopravnej situácie sa dokážeme v spolupráci s odborníkmi na dopravu aj v rámci BSK priblížiť civilizovanému svetu a nájsť aj iné alternatívy – také, ktoré by boli priaznivé pre nás, ale zároveň šetrné a úctivé k nášmu okoliu a prírode.

Lucia Mešková

Odštartovali sme babie leto na Korze. Premiéru mala Pražská jar

Piatok 18. septembra bol ten pravý deň. Prípravy, komunikácia, plánovanie, realizácia. Komplikácie? Skrytý zápal Zálesia na sebe nenechal dlho znať – ľudia sa spojili a svojpomocne vyriešili, zdajúc sa, veci neriešiteľné. A potom to prišlo, hostia, nádychy, diváci a ohromujúci zážitok z nefalšovanej atmosféry, ktorú naše Korzo v prostredí Malého Dunaja vysiela.

Obdobie Pražskej jari vo vedení bývalého 1. tajomníka Ústredného výboru Komunistickej strany Česko-Slovenska Alexandra Dubčeka ostáva pre mnohých ľudí veľkou neznámou. Režisér filmu Dubček – krátka jar, dlhá zima, Ladislav Halama, sa k ľuďom snažil priblížiť v diskusii, a neskôr cez plátno. Z pohľadu medzinárodnej diplomacie ho šikovne doplnila jeho dcéra Petrone-

Zľava Juraj Lizák, Ladislav Halama, Petronela Halamová

la. Kultúrny zážitok bol ďalej pretkávaný líniou histórie, ktorú profesionálne uviedla na správne miesto pani Marína Zavacká z Historického ústavu SAV. Premietanie

samotného filmu, v hlavnej roli s A. Dubčekom a jeho ťažkosťami počas okupácie vojskami Varšavskej zmluvy, vyplnili nevyplnené súvislosti divákov a vedomosti nahradili empatiou voči štátu, ktorý musel podstúpiť nepredstaviteľné.

Ako už bolo spomínané, bez šikovných ľudí sa tvoriť nedá. Radi by sme poďakovali DHZ Zálesie za neúnavnú ochotu s prípravami podujatí. Martinovi Faktorovi, ktorý všetko nasmeroval na správnu cestu s pánom Jánošíkom. Mirovi Jančíkovi, Matejovi Škultéymu a Štefanovi Slivoňovi za úplné zastrešenie technickej oblasti. Poďakovanie patrí aj Marošovi Sollárovi za rýchlu pomoc, ako aj ostatným dobrovoľníkom zo Zálesia. Srdce Občianskeho združenia Naše Zálesičko naďalej bije v rytme jeho prapôvodných hodnôt a Skautský inštitút na Slovensku bol nanajvýš spokojný s takouto skvelou spoluprácou.

Za tím Skautského inštitútu Veronika Červenková

Mgr. Marína Zavacká, PhD.

Korzo Zálesie patrí medzi najlepšie architektonické diela na Slovensku

Bratislava, 7. októbra 2020 – Tohtoroční laureáti ocenenia CE ZA AR 2020 sú známi. Prestížnu Cenu za architektúru získalo v rámci kategórie Exteriér Korzo Zálesie od architektov Petra Derevenca a Vojtecha Krumpolca z Ateliéru AŽ PROJEKT. Ocenenia vyhlásila na galavečere Slovenská komora architektov.

Odvzdávanie cien - druhý zľava architekt Peter Derevenec

Korzo Zálesie sa vo svojej kategórii uchádzalo o ocenenie spolu s ďalšími dvoma dielami. Išlo o Turistickú útulňu – Červená studňa v Banskej Štiavnici a o dielo Archeopark v Kopčanoch, za ktorým takisto stojí Ateliér AŽ PROJEKT. Ako na vyhlasovaní výsledkov uviedol člen poroty a rakúsky architekt Kay Strasser, situácia s koronavírusom nám ukázala, ako veľmi potrebujeme verejný priestor. „Architektom sa podarilo vytvoriť viacúčelový verejný priestor na mieste, kde by ste to celkom nečakali,“ povedal Strasser, čím reagoval na fakt, že ešte pred pár rokmi sa v objekte Korza Zálesie, nachádzalo smetisko.

„Cenu sme dostali my ako architekti, ale je tam ďalších asi sto človečiek, ktorí okolo tejto veci behali a stále

behajú,“ povedal pri preberaní ceny Derevenec, a pripomenul, že Korzo stojí aj vďaka projektovým manažérom, stavebnému dozoru, dvom starostom, dodávateľskej firme, a tiež vďaka členom Občianskeho združenia Naše Zálesičko.

Ako ešte v auguste uviedla na online tlačovej konferencii manažérka ocenenia Olga Miháliková, tento rok evidovali historicky najvyšší záujem prihlásených s veľmi vysokou úrovňou stavieb. Prihlásil sa rekordný počet diel – celkovo až 110, z ktorých si porota osobne prezrela 30 a nominovala 21 z nich.

Henrieta Miháliková

Záleská divadelná púť zmenila formu, no zachovala si charakter

Je neuveriteľné, že sa už po desiatykrát podarilo Park Zálesičko na konci augusta premeniť na festivalový areál. Už desaťročie uplynulo odvtedy, čo skupina nadšencov zrealizovala smelý nápad a otvorila brány obce divadlu, hudbe, tancu a ukázala, že kvalitnú kultúru je možné priniesť i do malého Zálesia.

Podujatie, ktoré za tie roky preslávilo Zálesie asi viac než čokoľvek iné, nevznikalo ani teraz v priebehu 24 hodín. Všetko sa kredovalo týždne a mesiace predtým. K jubilejnému ročníku nám navyše pribudli opatrenia. ZDP 2020 ukázala, že kultúra sa dá napriek obmedzeniam robiť bezpečne, a podujatia nemusia byť nutne zrušené.

Festivalová nedeľa sa začala vystrojením Funny Fellows na okružnú jazdu po dedine. Pri vstupných bránach sa zatiaľ zoradili dobrovoľníci, ktorí zaznamenávali počty návštevníkov. Vstup bol spoplatnený vôbec po prvýkrát a pribudlo aj oplatenie. Netešilo nás to. Od začiatku je nám blízka voľnosť a sloboda. Tento rok sme sa navyše museli aj mnohého zriecť. Zmizlo divadelné šapitó, ktoré bolo jedným z našich symbolov, úsmevy sme skryli za rúška a blízkosť typickú pre radostné momenty sme rozptýlili do rozstupov. Pravidlá vlády však hovorili jasne – exteriérové podujatie len s tisíckou návštevníkov a s hygienickými opatreniami. Ako sa však ukázalo, zvládli sme to. Tým, ktorí prísť nemohli, sme vystúpenia sprístupnili vo vysielaní cez Facebook a Youtube.

Pohľady uprené k maringotke

Areál sa začal plniť a po desiatej hodine sa pred pódium zišla šesťica súťažiacich, ktorí doma napiekli kváskové chleby. Program priniesol aj tento rok spektrum žánrov. Či už to boli Guitarritos a ich prierez hudbou Španielska a Latinskej Ameriky alebo X band a ich funky muzika.

Hoci sme boli z posledných ročníkov zvyknutí aj nazaštúpenie divadelných umelcov zo zahraničia, jediným tohtoročným účinkujúcim z cudziny bola česká folková

kapela Neřež, ktorá priznala, že by sa do Zálesia ešte rada vrátila. „Super“ sa u nás cítilo aj repové zoskupenie Modré hory Akustic, ktoré svojimi textami a bitmi pritiahlo pod pódium všetky vekové kategórie. Často a radi uvádzame, ZDP je festivalom radosti a dob-

rej nálady pre všetky deti a ich neposlušných rodičov. Tými najobjektívnejšími kritikmi boli pre nás práve deti sediace na kopčekoch v parku s očami uprenými smerom k divadelnej maringotke. Okamžitou spätnou väzbou bol pre nás aj pohľad na vysvietenu arénu a zabávajúce sa skupinky pod taktovkou Tanečného domu manželov Morongovcov a Bandy. Obraz, ktorý sa nám naskytol, stál za všetku vynaloženú energiu.

Návšteva z ministerstva zahraničných vecí minister Ivan Korčok s manželkou

Ako živá voda Keď sa týždeň pred ZDP objavila v médiách informácia, že Milan Lasica zrejme s vystúpeniami končí, o to viac sme si uvedomili, akého vzácneho hosťa budeme mať v Zálesí. Vystúpenie Bolo nás jedenásť bolo poďakovaním všetkým, ktorí desať rokov participovali na prípra-

Ako živá voda

reparation. Tým, ktorí prísť nemohli, sme vystúpenia sprístupnili vo vysielaní cez Facebook a Youtube.

Mladí nadšenci a dobrovoľníci

Zoskupenie Bolo nás jedenásť na čele s Milanom Lasicom. V Zálesí sa predstavili aj Michal Kaščák, Dorota Nvotová, Martin Valíhora a ďalší

vách ZDP. Navyše, po posledných mesiacoch, kedy kultúrna obec dostávala jednu facku za druhou, odchádzali umelci aj návštevníci zo Zálesia s pohladením. „Bolo skvelé vidieť normálnych ľudí. ... Je to ako živá voda,“ potvrdil po vystúpení Bolo nás jedenásť Michal Kaščák. Tak ako si návštevník kultúrneho podujatia so sebou domov berie zážitok a emóciu, cítili sme, že zo Zálesia tento rok odchádzali povzbudení aj účinkujúci. Ešte týždeň po podujatí nám do súkromným schránok pribúdali správy s poďakovaním. Obavy, ktoré si od marca väčšina z nás nesie, sme pociťovali aj my.

Tak, ako tomu bolo pri predošlých ročníkoch, mali sme potrebu vyjadriť spolupatričnosť tam, kde je to potrebné. Či už to bolo pri spomienke na augustovú okupáciu

alebo na nežnú revolúciu. Tentokrát sme cítili zodpovednosť postaviť sa na stranu demonštrantov v Bielorusku, a tiež za našu kultúrnu obec. Podporiť ju a upozorniť na dôsledky, ktoré môžu byť pre ľudí z umeleckej brandže devastačné.

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k tomu, aby Záleská divadelná púť tento ale i všetky doterajšie roky vznikla. Všetkým dobrovoľníkom – mladším i starším, hasičom, sponzorom, kritikom. Tým, ktorí zasobovali festivalovú chladničku dobrotami, viditeľným i neviditeľným tvárom a všetkým tým, s ktorými sme znova ukázali, že ak sa chce, môžu vzniknúť veľké veci.

Občianske združenie Naše Zálesičko

Tanečný workshop pod vedením Bandy a manželov Morongovcov

Staronová tvár v materskej škôlke

Rada školy pri Materskej škole v Zálesí zvolila za novú riaditeľku škôlky Mgr. Radku Cápavú, ktorú starosta vymenoval do funkcie 1. júla 2020. Do výberového konania na post riaditeľky sa 23. júna prihlásili dve uchádzačky, ktoré splnili všetky potrebné kritériá. Radka Cápavá pôsobila v miestnej škôlke už v rokoch 2016 až 2017. Staronovej tvári a novej riaditeľke škôlky sme položili niekoľko otázok.

Čakajú škôlku nejaké zmeny?

V spolupráci s obcou by sme radi pomohli v prvom rade zamestnancom škôlky, aby mohli vykonávať plnohodnotne a bezpečne svoju pracovnú činnosť. V nasledných krokoch chceme riešiť exteriér škôlky – pitnú fontánu pre deti, závlahu zo studne, pieskovisko. A hlavne – vyriešiť plánovanie novej budovy a prepojenie súčasných budov.

Ako vidíš škôlku o pár rokov?

Ideálne škôlku so šiestimi triedami a s telocvičňou, veľkú jedáleň, novú kuchyňu so vzduchotechnikou. Bezpečný a motivujúci exteriér pre deti. Parkovisko. Budem rada, ak sa mi s pomocou všetkých zainteresovaných a aj dobrovoľníkov aspoň sčasti podarí naplniť

tieto ideály. A samozrejme, rada by som naplnila požiadavky všetkých rodičov na prijatie ich detí do MŠ.

Ako tráviš voľný čas alebo čo ťa nabíja energiou?

Je to príroda, kde viem najlepšie zrelaxovať a nabiť nové sily. A pravdaže milí a prajní ľudia.

Novej riaditeľke želáme veľa trpezlivosti, pozitívnej energie, usmiatej detí a tiež pomoc obce aj rodičov k splneniu jej plánov. Bývalej zastupujúcej riaditeľke Mgr. Anitke Masayovej za skvelé vedenie, obetavosť, láskavosť a úprimnosť. Poďakovanie patrí aj všetkým zamestnancom škôlky za ich činnosť a zveladenie exteriéru počas pandémie, a rovnako aj rodičom a dobrovoľníkom, ktorí priložili ruku k dielu a pomohli vymaľovať priestory škôlky.

Martina Kocmundová, členka Rady školy

Pravidelné dezinfikovanie škôlky

„Blšák“ ziskava na oblube

V prvý augustový deň sa na TRHu po dlhšej dobe opäť konal oblúbený Záleský blšák. Táto komunitná akcia bola v Zálesí už po tretíkrát. Veľmi nás teší narastajúca účasť predávajúcich aj kupujúcich. Na „blšáku“ sa okrem rôznych hračiek, predávaných samotnými majiteľmi – deťmi, predávalo rôzne oblečenie, športové potreby a veci z domácností, ktoré tu našli svoje nové uplatnenie. Popri „blšáku“ sa konala aj charitatívna zbierka školských potrieb a opäť sme po dlhej dobe

privítali predajcov krásnych ručne vyrobených výrobkov. Určite vám neuniklo, že na trhu nám pribudli dva nové drevené stoly. Tie slúžia obyvateľom, ktorí majú záujem predávať svoje prebytky zo záhradky. Veríme, že stoly nájdu uplatnenie aj na mnohé iné účely a nestanú sa terčom vandalov. Každý štvrtok a v sobotu chodí pravidelne na trh predajca čerstvého

ovocia a zeleniny. V sobotu môžete na trhu stretnúť aj naše pravidelne predávajúce susedky so svojimi domácimi lekvármi, vajíčkami, kvetmi, ovocím a zeleninou. Práve tieto dve dámy so svojimi domácimi dobrotami nám vytvárajú tú správnu atmosféru tradičného trhu. Veríme, že sa v budúcnosti kolektív predajcov rozšíri a stane sa miestom, kde si ľudia prídu v pokoji nakúpiť pravé domáce výrobky, dopestovanú zeleninu, ovocie, kvetinky a iné domáce produkty. Pozorne

sledujeme aktuálnu situáciu v spoločnosti a najbližšiu väčšiu akciu na trhu budeme vopred avizovať. Pevne veríme, že sa nám tento rok podarí zorganizovať aj vianočné trhy a budeme sa môcť na TRHu stretnúť s priateľmi a susedmi.

Viera Klimová, manažérka trhu

Aj my sme sa pripojili k Svetovému čistiacemu dňu

Časť Šúrskeho kanála, ktorý preteká cez Zálesie, má nádych nedotknutej divokej prírody. Tento vzhľad však rušili naplavené odpadky. To bol jeden z dôvodov, pre

ktorý sme sa pripojili k iniciatíve občianskeho združenia Upracme Slovensko. Jej cieľom bolo počas Svetového čistiaceho dňa, 19. septembra, podnietiť obce, združenia a jednotlivcov k vyčisteniu svojho okolia. Upratovali sme Šúrsky kanál v časti od železného mosta v Zálesí až po Malý Dunaj, jeho brehy a brehy Malého Dunaja.

Na príprave akcie sa podieľali Obec Zálesie, Lodeňica Zálesie a Občianske združenie Sadíme stromy. Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli.

Alena Píknová, OZ Sadíme stromy

Pridaj sa k nám!

Športový klub Atletiko Zálesie ponúka všetkým deťom v Zálesí možnosť pravidelnej pohybovej aktivity niekoľko krát v týždni počas celého roka. V dobe, ktorú momentálne prežívame, je podpora zdravého životného štýlu veľmi dôležitá, a preto sme šťastní, že naše tréningy navštevuje celoročne viac ako 80 detí.

Naším hlavným cieľom je motivovať deti k športovej aktivite a vytvárať v nich trvalý vzťah k športu. Hravými prostriedkami ukázať pozitíva pohybu a samotnej hry – futbalu. Futbal v Zálesí prináša deťom tréning zabezpečujúci rozvoj pohybových schopností primerane k ich veku. Učia sa spolupracovať v tíme, rozhodovať sa v rôznych situáciách, rozvíjajú sa ich komunikačné

schopnosti a celkovo kognitívne funkcie.

Je výborné, že náš tím sa neustále zväčšuje a pomáha podporovať šport v Zálesí. Preto sa nám poradilo zrealizovať aj novinku a od septembra prinášame možnosť športovať dievčatám v čisto v dievčenskom tíme s trénerkou.

Možnosť vykonávať športovú aktivitu v mieste bydliska je obrovský benefit, ktorým tiež zvyšujeme kvalitu byvania v Zálesí.

A preto neváhajte, pod' športovať a hrať futbal s nami.

Viac info na: atletiko.zalesie@gmail.com, alebo FB [@atletiko.zalesie](https://www.facebook.com/atletiko.zalesie)

ATLETIKO ZÁLESIE 2017

PRIDAJ SA K NÁM!

HRAJ FUTBAL

PRIJÍMAME CHLAPCOV A DIEVČATÁ

0903 967 449
atletikozalesie.sk
[facebook.com/atletikozalesie](https://www.facebook.com/atletikozalesie)

Partneri: **esc** **PRO PARK PARKING SOLUTIONS**

Vrchnáky z PET fliaš a plechovky nevyhadzujte, odložte ich malému Filipovi

Pre niekoho odpad, pre druhého poklad. O vrchnákoch z fliaš od minerálnej vody či džúsu to platí dvojnásobne. Tí, ktorí sledujete dianie v obci na sociálnych sieťach ste si iste všimli prosbu Jany Kosárovej o pomoc pri zbieraní vrchnákov a plechoviek. Štuple, ktoré automaticky vyhadzujeme do smetného koša, totiž môžu poslúžiť ďalej – malému Filipovi s detskou mozgovou obrnou. Donedávna ich bolo možné odovzdať v miestnych potravinách, čoskoro už len na zbernom mieste v Zálesí.

Filip Kosár sa narodil s detskou mozgovou obrnou – hemiparézou. Lavé končatiny sa mu prestali vyvíjať ešte ako batolať a pri pohybe využíva len pravú ruku a nohu, ktoré dostávajú poriadne zabráť. „Filip nemá v ľavej rúčke silu a nedokáže ňou ani uchopiť predmety. Pri tejto forme detskej mozgovej obrny vykonávajú všetky činnosti len jednou časťou tela,“ opísala nám Filipova mama Jana.

Filip je usmievavé dieťa. Počas nášho telefonátu boli s mamou Janou na detskom ihrisku. „Doma cvičíme každý deň formou hry, no minimálne päťkrát v priebehu roka by sme mali absolvovať 14-dňovú rehabilitačnú terapiu pod vedením odborníkov,“ vysvetľuje Jana a pokračuje, že inak by mu svaly mohli stuhnúť

a šlachy sa začať skracovať. Terapeutických odborníkov Filip navštevuje prakticky od jedného roka. Najviac sa vždy teší do Piešťan, kde je súkromné rehabilitačné zariadenie.

Priemerná cena intenzívnej dvojtýždňovej rehabilitácie sa podľa jeho mamy pohybuje od 600 do 1000 eur. Ako hovorí Jana, sú to „pálky“, a žiadna zo zdravot-

ných poisťovní im takéto cvičenia neprepláca. S rehabilitáciou to podľa Jany nie je ako s jednorazovou návštevou u lekára – nákladné rehabilitácie musí Filip absolvovať už stále.

„Veľkou pomocou je pre nás zber vrchnákov z PET fliaš a hliníkových plechoviek. Odovzdávame ich firme, ktorá ich vykupuje. Môžeme priniesť plastové vrchnáčky z minerálnych vôd, malinoviek, džúsov, mlieka, šľahačky, čajov, „acidka“, ale aj z fliaš od oleja aj octu. Dokonca aj vrchnáčky zo zubnej pasty,“ vymenúva Jana. Okrem štuplov z nádob od drogerie, môžu odovzdať prakticky všetky ostatné. „Čo sa týka plechoviek, ideálne sú všetky s recyklačným označením 41 – z energetických nápojov, „kokakoly“, ale aj z piva a nealkoholických nápojov,“ vysvetľuje Jana s tým, že za jeden kilogram vrchnákov alebo plechoviek dostanú od výkupnej spoločnosti 20 centov. „Ak by sme nazbierali aspoň tonu, financie nám pokryjú necelú týždňovú rehabilitáciu,“ pokračuje.

V Zálesí bolo donedávna možné vrchnáky odovzdať v potravinách FIPE na Malinovskej ulici. „Majiteľ potravín FIPE nám vyšiel v ústrety. Niekoľkokrát sme si odtiaľ odniesli veľkú škatuľu alebo väčšie vrecia plné vrchnáčikov,“ hovorí a pokračuje, že pomoc jej ponúkol i obecný úrad. Vrchnáky z PET fliaš, ale aj hliníkové plechovky bude možné odovzdať už len na zbernom mieste v Zálesí, kde budú na to určené nádoby. „Je to obrovská pomoc, ďakujeme každému, kto nám takouto formou pomáha,“ uzatvára vďačne Filipova mama Jana.

Henrieta Mihalková

EKOLÓGIA

10 + 1 mýtov a rád o triedení odpadu

		Predmet	Mýtus	Ako je to správne?
1.		Zubná kefka	Kontajner na plasty	Kontajner s komunálnym odpadom. Kefke však môžete dať druhú šancu, ak ju odovzdáte v špecializovanom obchode. Napríklad značka Curaprox vašu použitú kefku zrecykluje pri výrobe košov.
2.		Tuba a obaly zo zubnej pasty, šampónov, sprchovacích gélov, pracích práškov a gélov	Kontajner s komunálnym odpadom	Kontajner na plasty. Obaly z kozmetiky a čistiacich prostriedkov si tiež môžete odložiť a naplniť v bezobalových drogériách.
3.		Obaly z vajec a rolky z toaletného papiera	Kontajner na papier	Kontajner na bio odpad alebo kontajner s komunálnym odpadom.
4.		Tetrapakový obal z mlieka alebo džúsu	Kontajner na papier	Kontajner na tetrapaky (Môžeme ich dávať do žltej nádoby na plast v zvlášť vrecu).
5.		Téglik od jogurtu	Kontajner s komunálnym odpadom	Kontajner na plasty. Počas recyklácie sa tégliky rozmelú na drobné častice. Jemné zvyšky od jogurtov nemusíte umývať, rozomleté kúsky plastu v továrni totiž vyperú a vy tak ušetríte vodu.
6.		Krabica od pizze	kontajner s komunálnym odpadom	Ak nie je krabica zamastená alebo od zvyškov jedla, vhodte ju do kontajnera na papier.
7.		Obal z čipsov alebo keksov, ktorý je vnútri potiahnutý striebornou fóliou	Kontajner na plasty	Kontajner s komunálnym odpadom.
8.		Plastová vanička zo šalátu alebo mäsa	Kontajner s komunálnym odpadom	Umytú vaničku triedime do kontajnera na plasty. Životnosť takejto vaničky nemusí skončiť jej odhodením medzi smeti. Naplnenú výslužkou alebo koláčikmi jej dáte druhú šancu u vašich susedov alebo rodiny.
9.		Účtenky z nákupu	Kontajner na papier	Kontajner s komunálnym odpadom (termopapier nie je vhodný na recykláciu, keďže obsahuje plnidlá, ktoré bránia jeho rozkladaniu. Taktiež obsahuje celú radu nebezpečných chemikálií).
10.		Kahance od čajových sviečok	Kontajner na komunálny odpad	Červený kontajner na kovy (kovy môžete v zvlášť sáčku dávať aj do žltého kontajnera na plasty).

Chýbali vám v našom zozname niektoré druhy obalov, s ktorými si neviete rady? Napíšte nám do redakcie a v ďalšom čísle sa vám pokúsime otázky zodpovedať.

Cesta do Eberhardu v minulosti

Spojenie so susednou obcou Malinovo bolo už od vzniku Gessayova (Zálesia) v roku 1923 veľmi dôležité. Niet sa čo čudovať, boli sme kolóniou Eberhardu (pôvodný názov Malinova), pod ktorú sme patrili a obecný aj farský úrad sídlil v Tomášove. Deti zo Zálesia navštevovali až do začiatku vojny slovenskú školu v Malinove, ktorú dala postaviť Slovenská liga. Rovnako aj lekár či notársky úrad bol v Tomášove. Južná trasa bola často využívaná a nič zaujímavé by na tom nebolo, keby naše dediny neboli oddelené riekou Malý Dunaj. Po moste ani chýru ani slychu. Skúsme sa teda bližšie pozrieť na to, ako si ľudia poradili s týmto problémom pred vybudovaním betónového mostu.

Pred založením kolónie

Za starých čias, keď sa územie na ktorom leží Zálesie ešte volalo Tökes a patrilo eberhardskému panstvu, sa cez Malý Dunaj prechádzalo brodmi a prievozmi. Niektoré z nich sú zaznačené aj na starých mapách tzv. vojenského mapovania. Na mape z roku 1783 sa obja-

syn Fero zabezpečoval bezpečné prevádzanie dlhé roky až do roku 1959, kedy nastúpila na krátke obdobie rodina Vaššovcov. Na mieste prievozu vybudovali v roku 1962 betónový most do Malinova, a tým sa skončila éra prievozníctva v našom chotári. Počas obdobia 2. svetovej vojny prievoz oficiálne nefungoval,

deti chodiacich do školy v Eberhardu však vyberať poplatky za prevezenie nesmie, prevoz týchto koná zadarmo“. Čln aj všetky potreby k prevážaniu osôb si mal zaobstaráť nájomca sám. Pasienkové družstvo malo povinnosť „dva silné stĺpy dať k zabezpečeniu a pretáhnutiu dráteného štranka cez Dunaj zdarma“.

Prievoz (Überfuhr) a tri vodné mlyny na mape I. vojenského mapovania z roku 1783

vuje zakreslený prievoz, ale zaujímavosťou sú napríklad aj tri vodné mlyny v jeho blízkosti. Mapa z roku 1919 už označuje prievoz na mieste, kde v súčasnosti stojí betónový most do Malinova. Žiaľ, podrobnejšie informácie z týchto skorých období sa nedarí získať.

Prievozníctvo v Gessayove

Prvými prievozníkmi bola rodina Dubčiakovcov, ktorých v roku 1932 vymenila rodina Chmurčiakovcov. Jozef Chmurčiak a neskôr aj jeho

Prievozník Jozef Chmurčiak s dcérou, cca 1937; súkromný archív: M. Glondová

nakolko sa Malým Dunajom tiaha hranica. Vráťme sa však naspäť do počiatkov prievozníctva rodiny Chmurčiakovcov, pretože skoršie obdobie nemáme zachytené. Asi jediný obsiahlejší dokument, z ktorého môžeme čerpať, je prepis prenájomnej zmluvy z roku 1932 medzi pasienkovým družstvom kolónie Gessayov zastúpeným predsedom Jánom Ďurinom mladším a Jozefom Chmurčiakom. Do prenájmu dávali dom prievozníka, prilahlé pozemky a zmluva definovala aj povinnosť prevážať cez Malý Dunaj. Po čase pán Chmurčiak nehnuteľnosti odkúpil do súkromného vlastníctva. V spomínanom dokumente sa píše, že „je povinný prevážať cez Malý Dunaj na vlastnom v dobrom vstave udržiavanom člne bezplatne listonoša osady, za členov pasienkového družstva má právo od osoby vyberať poplatok 30 halierov, od školských

Zo spomienok starších

Ďalšie dokumenty ani spisy, z ktorých by bolo možné čerpať o prievozníctve, neexistujú a ani kronika obce nespomína žiadne podrobnosti. Preto uvádzam aspoň čo to zo spomienok obyvateľov pamätajúcich na prevážanie cez nezregulované koryto Malého Dunaja, na krásne čistú vodu so štrkovým dnom, kúpanie sa a šantenie v jeho vlnách, na ryby uväznené v hlbších jamách, keď voda v Dunaji v letných mesiacoch často vyschla. Vtedy sa ani prievoz nevyužíval, a dalo sa prejsť po „suchom“, prípadne stačilo vyhrnúť nohavice a sukne a poľahky sa prebrodiť. Brehy boli posiate vrúbami, trnkami a pri nich pasienky, kde sa pásli husi a kravy, zavše sa osviežujúce dobrou vodou z rieky. Koryto bolo nezregulované, širšie a plytšie ako je tomu teraz. Niekedy tieklo veľa vody, inokedy

bolo dlhšiu dobu vyschnuté. Malý Dunaj však bol vždy súčasťou života obyvateľov Zálesia. Pokiaľ to výška hladiny dovoľovala, kone a vozy prechádzali cez brod. Štrkové dno veľakrát narobilo problémy príliš zaťaženým vozom a gazdovia s koňmi sa veru potrápili a nejdennokrát zmáčali, kým prešli na druhú stranu. Brod sa nachádzal v tých miestach, ako je dnes lodenica pri záhradkárskej osade. Chlapi z lodenice vám isto ochotne ukážu miesto, kde sa nachádzal. V časoch, keď bola voda vyššia, používali ľudia na prepravu čln prievozníka. Išlo o starú vyradenú vojenskú loďku – pramicu s osadenou pevnou kovovou tyčou, na ktorej sa vertikálnym smerom pohybovali dve vodiace kladky, medzi ktorými prechádzalo lano zavesené krížom cez riekku. Ťahom lana

lierov. Keď počas leta trvalo dlhšie obdobie sucha, nízky stav vody neumožňoval prepravu člnom. Vtedy

Pohľad na Malý Dunaj s ostrovčekmi uprostred a s vrbovým porastom; súkromný archív: M. Glondová

väčšinou rodina Vaššovcov vybudovala jednoduchý mostík z vrbového dreva, po ktorom sa dalo pohodlne prejsť a nezmáčať si nohy. Sezónna lávka bola situovaná v blízkosti brodu pri súčasnej lodenici a vydržala dokiaľ ju nestrhla veľká voda.

Pohľad na čln zo strany Malinova, cca 1957; súkromný archív: M. Glondová

sa dalo drevenou loďkou jednoducho pohybovať medzi brehmi. Obsluhu musel zabezpečovať stojmo skúsený prievozník. Stalo sa raz, že niektorí zo zvedavých mládežníkov chcel vyskúšať ťahanie lana a privikol si do kladky ruku. Výška natiahnutého lana sa musela prispôbovať aktuálnemu stavu hladiny, pretože pri nízkej hladine naňho kladky nedočiahli. Mechanizmus kladiek obyvatelia nazývali „gránik“. Pre reguláciu výšky lana slúžil stĺpik na záleskej strane, na ktorom sa lano natahovalo podľa potreby. Člnok dokázal previezť zhruba 10 detí. Ľudia si veľakrát so sebou brali aj bicykel, aby mohli ďalej rýchlo pokračovať. Cena sa neskôr v 50. rokoch zmenila z 30 na 50 ha-

Háló, préviést!

Mládež pomerne často chodievala na rôzne druhy zábav do Malinova či Mostu pri Bratislave a na prepravu využívala služby prievozníka. Tí, čo išli na nejakú zábavu a podobne, museli aspoň približne povedať, kedy pôjdu naspäť, či sa dlho zdržia, aby prievozník pán Chmurčiak nezaspal. A keď zaspal, tak dlho kričali: Háló, préviést! Veru, aj písať museli. Väčšinou sa zobudil a keď nie, manželka ho zobudila a „vyšikovala“. Aj takéto milé príbehy som sa dozvedel z rozprávania našich starších občanov. Iný príbeh hovorí, ako mládežníci prichádzajúci zo silvestrovskej zábavy v Moste, sa chceli nechať previesť člnom. Ten bol však ešte nadržanom primrznutý

a museli dlho čakať, kým sa podarilo ako tak porozbíjať ľad. Potom sa už len nechali previesť naspäť do Gešajova, a utekali sa rýchlo zohriať do posteľe.

Trochu napínavejšie rozprávanie jedného pána bolo tiež o tom, ako sa vracali z Malinova z jednej zábavy. Po dlhšej dobe signalizovania prievozníkovi sa jedna dobrodružná osoba podujala prekonať šírku rieky prehodením košele cez lano a prerúčkovaním na druhú stranu. Samozrejme, okrem návštevníkov zábav sa prievoz využíval najmä na návštevu úradov, kostola, cestu k pekárovi. Ale na veselé časy si akosi ľudia lepšie zaspomínajú. Bola to ťažká doba, no určite aj veselá. Tak ako dnes. Pretože život nie je dobrý ani zlý. Je presne taký, aký si ho urobíme.

Andrej Meško,
historiazalesie@gmail.com

Pozn. redakcie: Autor nie je historik ani vedecký pracovník. Text je výsledkom práce nadšenca pre obecnú históriu.

ZZZ – Zlatý zoznam Zálesia

Chýba vám prehľadný zoznam užitočných kontaktov na služby a produkty vo vašom okolí?
Pokúsili sme sa ich pre vás zoradiť na jednom mieste:

ÚRAD:

Obecný úrad Zálesie
Trojičné nám. 1, Zálesie
starosta: 0905 769 644
evidencia obyvateľstva:
02/4594 6013
dane a poplatky:
02/5262 3945
odpadové hospodárstvo:
02/5262 3842
ekonóm: 02/4594 6243
personalistika a mzdy:
02/5262 3960
stavebný úrad:
02/4594 5120

ŠKOLSTVO:

Obecná MŠ
Malinovská 124/28, Zálesie,
0910 111 213
Súkr. detská škôlka
(od 2-6 rokov),
Komenského 16, Ivanka pri
Dunaji, 0911 865 408
Súkromná MŠ Majáčik
(od 2-6 rokov),
Malinovská 146, Zálesie
0911 865 408
Základná škola
M.R. Štefánika
ul. SNP. č.3, Ivanka pri
Dunaji, 02/4594 3315
Základná umelecká škola
Štefánikova 27, Ivanka pri
Dunaji, 02/4594 3970

CIRKEV:

Rímskokatolícky kostol
Najsvätejšej Trojice
Ignáca Gessaya, Zálesie

ZDRAVOTNÍCTVO:

Lekárneň
Malinovská 561, Zálesie
lekarenzalesie@gmail.com
0948 602 534
Lekár pre deti
MUDr. Slávka Mišíková
02/4524 1734
Lekár pre deti
MUDr. Tatjana Sipekiová,
0948 388 393
Lekár pre dospelých
MUDr. Dušan Kulla,
0918 984 724
Lekár pre dospelých
MUDr. Gabriela Poláková,
0903 797 932
Zubná ambulancia
MUDr. Edita Franiaková,
02/4594 3067
Zubná ambulancia
MUDr. Ivan Jezbera,
0908 137 027
Zubná ambulancia
MUDr. Monika Pavlová,
DEN-Lex, s.r.o.,
0903 599 588
Stomatologické centrum
GA dental
0905 742 093
Zubná ambulancia
MUDr. Tomáš Šimko,
ADDENTIS s.r.o.,
02/4594 4115

Dentálna hygiena
Bc. Gabriela Koleničová,
AD DENTIS, Dlhá 9B,
Ivanka pri Dunaji,
02/4594 4115

Klinická logopédia
Mgr. Andrea Sobolová,
AS-Logo s.r.o.,
0905 534 232

Veterinárna klinika
FamilyVet
Cintorínska 4, Zálesie,
0948 162 900

POŠTA:

Slov. pošta
Štefánikova 14,
Ivanka pri Dunaji,
02/4594 3001

BANKOMAT:

OTP bankomat
Potraviny FIPE,
Malinovská 54, Zálesie

CINTORÍN:

Správa cintorína
a domu smútku
Malinovská 23-25, Zálesie,
02/5262 3945

ŠPORT, KULTÚRA:

Kino, Malinovská 54, Zálesie,
0948 765 527

Kultúrny dom, knižnica
Malinovská 54, Zálesie

Relaxačné centrum
Ramonna - možnosť prenáj-
mu, Joga, Strong nation

folklorný súbor
Červené jablčko
Za záhradami 31, Zálesie,
0903 320 566

Materské centrum Tic Tac
Jaseňová 5, Zálesie,
0914 103 200

Trh, záujem o predaj
Ignáca Gešaja, pri kostole,
0949 361 136

Lodenica, kajaky
Zálesie - RD, 0902 686 088

Futbalové ihrisko
Zálesie - smer Ku gaštanu,
0902 759 585

Výcvikové a hotelové
centrum pre psov
Vladimír Dobrovodský,
Obilná 1200, Zálesie,
0905 646 677

LEKÁRSKA

POHOTOVOSTNÁ

SLUŽBA:

pre deti - Nemocnica
akademika Ladislava Déřera
- Kramáre, po 16tej,
Limbová 5, Bratislava,
02/5937 1111

pre dospelých
Nemocnica Ružinov,
Ružinovská 6, Bratislava,
02/4823 4111

Zubno-lekárska pohoto-
vostná služba

Drieňová 38, Bratislava,
02/4342 3433

POLÍCIA:

Polícia v Bernolákove
Trnavská 1, Bernolákovo,
0961 533 805

OBCHODY / PREVÁDZKY:

Architektonické služby Ate-
liér AŽ PROJEKT s.r.o.,
Malinovská 19, Zálesie,
02/4552 3896

Automobily – servis
Štefan Halvoník
Autoopravovňa,
Terchovská 151/54, Zálesie,
0902 112 050

Kaderníctvo, Kozmetika
Beauty studio,
Malinovská 118, Zálesie,
kaderníctvo 0903 782 096,
kozmetika 0904 905 250

Kovovýroba
UKAZ - umelecké klam-
piarstvo a zámočníctvo,
Terchovská 188/60, Zálesie,
0905 763 464

Kvetinárstvo
Jana Jánošíkova,
Starobystrická 839, Zálesie,
0904 983 426

Kvety, letničky
a chryzantémy

Ján a Anna Gejdošovi,
Malinovská 167, Zálesie,
0903 509 550

Med a iné včelie produkty
včelárstvo

Ján a Tomáš Kováč,
Starobystická 58, Zálesie,
0903 740 247, 0908 539 790

Reštaurácie, kaviarne,
potraviny

Pizza, Bajúz
- rozvoz kváskovej pizze,
0911 531 431,
0911 441 431

Pohostinstvo, RED PUB
Malinovská 54, Zálesie,
0911 264 366

Potraviny FIPE, Malinovská
54, Zálesie, 0905 480 223

Reštaurácia U Takáčovcov,
Malinovská 131/120, Zálesie,
02/4594 6038

Kaviareň Jane Coffee,
Terchovská 358/93, Zálesie,
0944 296 667

Kaviareň a cukráreň,
pri kostole,
Ignáca Gešaja 995, Zálesie

SLUŽBY:

Alarmy, kamerové systémy,
elektroinštalácie, revízie
Robust alarm s.r.o.,
0911 429 024

Antikorózne produkty
Masko, s. r. o., Zálesie,
0908 727 292

Cestovka - zahraničné a
domáce zájazdy, pobyty
Family travel s.r.o.,

Ing. Stanislava Psočná,
0905 703 546

Domáce džemy, sirupy,
ľanové obaly na potraviny,
ľanové oblečenie, šperky,
tašky, kabelky
Marta Stancíková,
0905 240 408

Elektroinštalácie - slabopru-
dové a silnoprúdové
FERHEIM s. r. o.
Ing. Tomáš Ferenčák,
0905 314 184

Elektroinštalácie, inteligent-
né domy, práca s drevom
Rastislav Mikula,
0903 049 535

Epoxidové a polyuretánové
liate podlahy, priemyselná
nivelizácia
Ľuboš Michalčík,
0910 633 918

Fotografické služby
Ing. Martin Haburaj,
0902 121 475

MBPICTURES, Michal Zajaček,
0918 366 353

Fyzioterapia
Dominika Vallová,
0908 778 415

Hipoterapia, fyzioterapia
Eva Hargašová Ďurková,
0902 710 874

Homeopatia
Lucia Klačková,
0917 124 250

Monika Múčková
- rodinná homeopatia,
0907 441 907

Interiér, exteriér, projekty,
realizácie na kľúč, bazénár
Stano Rozum,
0948 155 542

Internet, TV
SatelIX s.r.o.,
0948 888 400

Klimatizácie-predaj, mon-
táž, servis
Klimatek, s.r.o.,
0905 600 466

Masáže
Masážny salón Daniela,
0902 108 838

Masáže,
prirodná kozmetika
VIPP s.r.o. - Ivana Knotková,
908 539 559

Nechty
Gélové Nechty Michaela,
0911 986 970

Osobný kaučing
Ján Šeminský,
0903 706 438,
0908 729 066

Ozónová dezinfekcia
firiem a domácnosti
0948 958 903

Poistenie áut, domov,
cestovné, podnikateľov
Helena Šelepáková,
0905 844 421,
0905 354 514

Sabína Frindrichová,
0905 438 684

Prihlasovanie dovezených
vozidiel, prepisy
0910 911 729

Profesionálna vizáž
Zdenka Hermanová
- make up artist & beauty
consultant,
0902 300 939

Realitná kancelária
Ing. Mária Zemanová,
0907 726 793

Sirupy a iné výrobky z ihličia
IHLÍČKOVO,
Alexandra Šeligová,
0918 504 640

Slovenčina pre cudzincov
Alena Píknová,
0907 892 617

Stavebné práce, prerábky,
obkladanie
Stavebné trendy s. r. o.,
0917 993 730

Účtovníctvo
BaPa, s.r.o.-kompletné
mzdové účtovníctvo
a personalistika,
0903 244 475

Dafin s.r.o.,
Ing. Daša Smolíčková,
0907 487 134

Úprava odevov, šitie, kožu-
nicke služby
Zuzana Juru,
0910 675 380

Vodo a elektroinštalčné
práce, kúrenárske práce,
výroba, 3D vodovahy
Ladislav Erdélyi – LADER,
0903 410 721

Výroba a montáž z patinujú-
cej ocele CORTEN
FoxySteel, s.r.o.,
0903 472 717

Výškové práce a arboristika
Juraj Zajaček,
0904 850 055

Výučba anglického jazyka
English Arts,
ľubka.slobodova@gmail.
com

Vývoz veľkokapacitných
kontajnerov a splaškovej
vody
KVF, s.r.o.,
Kotvas Vladimír,
0903 453 803

Zapožičiavanie odsávačiek
materského mlieka Medela
Symphony
Mgr. Zdenka Hermanová,
0902 300 939

Závlahy a čerpadlá
Michal Podmanický,
0948 789 738,
0948 699 215

Zemné a výkopové práce -
bager JCB 3CX
Peter Uhrík,
0902 430 828

Zemné práce a autodoprava
s hydraul. rukou
JS-Výkop s. r. o.,
Jakub Suchánek,
0903 720 596